

RAPORT

de activitate al Comisiei Electorale Centrale pentru anul 2019 în conformitate cu activitățile prevăzute în Planul strategic al CEC pentru anii 2016-2019

Comisia Electorală Centrală (*abreviat* – CEC) este un organ de stat independent, înființat pentru realizarea politicii electorale în scopul unei bune desfășurări a alegerilor, pentru supravegherea și controlul respectării prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Activitatea Comisiei realizată pe parcursul anului 2019 poate fi caracterizată, în mare parte, de organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare și a referendumului republican consultativ din 24 februarie, stabilite prin Hotărârile Parlamentului Republicii Moldova nr.197 din 27 iulie 2018 și nr. 332 din 30 noiembrie 2018, precum și a alegerilor locale generale din 20 octombrie, stabilite prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 53 din 18 iunie 2019.

Direcțiile prioritare de activitate au vizat în principal buna organizare și desfășurare a scrutinelor naționale stabilite să aibă loc în anul 2019, acestea fiind următoarele:

- ✓ reingineria componentelor Sistemului Informațional Automatizat de Stat „Alegeri” (*abreviat* – SIASA) pentru aplicare la alegerile locale generale;
- ✓ elaborarea și ajustarea cadrului normativ intern ce vizează procedurile electorale;
- ✓ realizarea campaniilor de informare și educație civică în comun cu Centrul de instruire continuă în domeniul electoral de pe lângă CEC (*abreviat* – CICDE);
- ✓ implementarea activităților de instruire.

OBIECTIVUL NR. 1. DEZVOLTAREA ȘI IMPLEMENTAREA MODULELOR SISTEMULUI INFORMAȚIONAL AUTOMATIZAT DE STAT „ALEGERI”

1.1. Adaptarea modulelor SIASA la cerințele specifice sistemului electoral aplicabil alegerilor locale generale din anul 2019

În decursul anului 2019 Comisia Electorală Centrală a realizat un șir de acțiuni menite să dezvolte și să adapteze modulele SIASA la cerințele specifice sistemului electoral aplicabil alegerilor locale generale.

Astfel, în modulul „Admin” a fost implementat funcționalul de generare a turului II pentru alegerile locale, creată posibilitatea de calculare și atribuire a mandatelor. Totodată, pentru „Registrul de stat al alegătorilor” au fost efectuate lucrări de ameliorare a erorilor de funcțional, cauzate de integrarea cu modulul „Admin”. De asemenea, a fost introdus funcționalul de generare a listelor electorale în format A4.

Modulul „Verifică-te în RSA” a fost adaptat pentru consumarea datelor din modulul „Admin” și RSA, conform ultimelor modificări și ajustări ale acestora. În același timp, a fost creat funcționalul de plasare pe pagina www.cec.md a listelor electorale în format A4 pentru fiecare secție de votare, au fost elaborate hărțile CECE și BESV pentru alegerile locale generale, iar listele electorale în format electronic au fost integrate cu modulul „Hărți”.

Cât privește funcționalitatea modulului „Rotația”, acesta a fost adaptat la noile modificări din modulul „Admin”, pentru a putea consuma datele aferente alegerilor locale generale.

Urmare a instruirilor realizate de către CICDE, în „Registrul funcționarilor electorali” au fost incluși 6509 funcționari electorali, după cum urmează:

CECE II, ALG – 304 persoane;

CECE I, ALG – 2232 persoane;

BESV, ALG – 3973 persoane.

Modulul „Registrul funcționarilor electorali” urmează a fi dezvoltat într-o versiune nouă, ce va consolida un stoc complex al datelor privind funcționarii electorali și procesele de instruire. Pentru realizarea acestui proiect a fost contractată o companie, iar la etapa actuală proiectul se află în proces de analiză și implementare.

1.2. Implementarea modului „Control Financiar” al Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” în cadrul alegerilor locale generale din anul 2019

În perioada de raportare a fost dezvoltat inclusiv modulul „Control Financiar”, acesta fiind un subsistem al SIASA destinat automatizării controlului financiar cu privire la concurenții electorali și care permite procesarea și analiza informațiilor în format digital.

În cadrul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, au fost realizate instruirii privind următoarele funcționalități ale acestuia:

- crearea rapoartelor financiare;
- semnarea și expedierea rapoartelor financiare;
- recepționarea rapoartelor financiare;
- examinarea sub aspectul acceptării sau respingerii rapoartelor financiare;
- generarea rapoartelor statistice.

A fost realizat Planul de instruire privind utilizarea sistemului informatic „Control Financiar”, a fost recepționat Raportul de testare și Raportul privind finalizarea livrabilelor.

Totodată, a fost modificat Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, prin introducerea obligativității prezentării rapoartelor prin intermediul sistemului informatic, începând cu 1 ianuarie 2020.

1.3. Conlucrarea cu ministerele și alte autorități de resort, inclusiv cu cele deținătoare ale registrelor de stat

În scopul asigurării condițiilor necesare bunei desfășurări a alegerilor parlamentare și a referendumului republican consultativ din 24 februarie 2019, precum și a alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, Comisia Electorală Centrală a stabilit, prin hotărârile nr. 1914 din 11 decembrie 2018, nr. 2552 din 6 august 2019 și nr. 257 din 20 august 2019, responsabilități suplimentare pentru autoritățile administrației publice locale, precum și pentru următoarele autorități ale administrației publice centrale și instituții:

- Ministerul Economiei și Infrastructurii;
- Ministerul Afacerilor Interne;
- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- Serviciul de Informații și Securitate;
- Agenția Servicii Publice;
- Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologie Informației;
- Serviciul Tehnologie Informației și Securitate Cibernetică;

- ÎS „Radiocomunicații”;
- SA „Moldtelecom”.

Pe tot parcursul perioadei electorale, autoritățile și instituțiile mai sus enumerate, cu excepția autorităților administrației publice locale, au prezentat Comisiei periodic, o dată la 10 zile, note informative despre executarea acestei hotărâri.

1.4. Instruirea operatorilor Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” din cadrul organelor electorale constituite pentru organizarea alegerilor locale generale din 2019

În vederea organizării și desfășurării alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, CEC în comun cu CICDE, în perioada 06 – 12 octombrie 2019, au organizat 92 de seminare pentru operatorii SIASA din cadrul organelor electorale. La seminare au participat 3085 de persoane, dintre care 799 bărbați și 2286 femei.

De asemenea, a fost elaborat și aprobat Raportul cu privire la instruirile desfășurate pentru operatorii SIASA.

OBIECTIVUL NR. 2. SPORIREA ACCESIBILITĂȚII PROCESULUI ELECTORAL

2.1. Dezvoltarea și punerea în aplicare a mecanismelor eficiente de incluziune în procesul electoral a persoanelor cu dizabilități, cu respectarea principiului egalității de gen

Cu referire la accesibilitatea procesului electoral, în perioada iunie-august 2019, la comanda CEC și PNUD Moldova, Alianța „INFONET” și partenerii săi au efectuat în premieră pentru Republica Moldova auditul unui număr de 612 clădiri cu destinație publică din raioanele Edineț, Hîncești, Căușeni, municipiile Chișinău și Bălți, precum și din UTA Găgăuzia, în care și-au avut sediul secțiile de votare. Acest număr reprezintă peste 30 la sută din toate secțiile de votare constituite. Evaluarea a fost făcută de monitorii accesibilității, voluntari și membri ai organizațiilor neguvernamentale din localitățile respective, unii dintre ei persoane cu diferite dizabilități.

Studiul și-a propus să realizeze o evaluare a accesibilității acestor clădiri pentru a stabili valorile inițiale ale indicatorilor și a monitoriza ulterior implementarea acțiunilor în vederea facilitării accesului persoanelor cu dizabilități la procesul electoral. Rezultatele studiului sunt disponibile la următorul link:

[https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/Studiul%20accesibilit%C4%83%C8%9Bii\(1\).pdf](https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/Studiul%20accesibilit%C4%83%C8%9Bii(1).pdf).

2.2. Adaptarea materialelor de informare și de educație electorală la necesitățile grupurilor țintă de alegători (persoane cu dizabilități, tineri care votează pentru prima dată etc.), inclusiv cu respectarea principiului egalității de gen

În calitatea sa de organ de stat constituit pentru organizarea și desfășurarea alegerilor, Comisia Electorală Centrală întreprinde în mod continuu acțiuni menite să asigure condiții de participare neasistată la procesul electoral a persoanelor cu dizabilități. Astfel, pentru desfășurarea alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, au fost procurate plicuri-șablon în limbajul Braille pentru fiecare secție de votare (în total 1969 bucăți). Modelele plicurilor-șablon au fost ajustate în corespundere cu numărul concurenților înregistrați în cursă pentru circumscriptiile electorale și au fost repartizate, conform specificațiilor, tuturor birourilor electorale ale secțiilor de votare.

Cât privește materialele informative elaborate pentru campaniile de informare la alegerile din 24 februarie 2019 și 20 octombrie 2019 (ghiduri, pliante, postere), acestea au fost realizate în limba

română, cu traducere în limba rusă, iar spoturile video au fost însoțite de traducere în limbaj mimico-gestual. Totodată, programele de instruire pentru funcționarii electorali au fost adaptate, fiind introdusă o sesiune cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități.

E de menționat că toate materialele informative și de instruire au fost realizate cu respectarea principiului egalității de gen.

2.3. Realizarea auditurilor de gen în cadrul scrutinelor naționale desfășurate în anul 2019

Astfel, în luna mai 2019, Comisia Electorală Centrală a efectuat o analiză din perspectiva egalității de gen a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019. În studiul realizat, datele obținute sunt comparate cu cele din scrutinele anterioare și cuprind informații despre participarea femeilor și bărbaților în procesele electorale, în calitate de alegători, candidați, funcționari electorali și observatori. Rezultatele studiului pot fi accesate la următorul link: https://a.cec.md/ro/a-fosta-prezentata-analiza-din-perspectiva-egalitatii-de-gen-2781_92866.html.

La alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 au fost implementate modificările operate la Codul electoral în 2019, în parte ce țin de respectarea cotei minime de reprezentare de 40% pentru ambele sexe în listele de candidați ale partidelor politice și poziționarea candidaților în liste conform formulei: minimum trei candidați la fiecare zece locuri.

După finalizarea alegerilor locale generale din nou a fost efectuată analiza de gen. Conform datelor obținute, peste 24 de mii de femei au fost înregistrate de organele electorale în calitate de candidați funcțiile de primar și de consilier local de nivelurile I și II. Acest număr reprezintă 44% din totalul concurenților electorali înregistrați.

După ambele tururi, în Republica Moldova au fost alese:

- ✓ în funcția de primar – 196 de femei (aproape 22% din numărul total al primarilor aleși);
- ✓ în calitate de consilier de nivel al doilea – 300 de femei (27% din numărul total);
- ✓ în funcția de consilier local de nivelul întâi – 3 823 de femei (peste 36% din numărul total).

Față de alegerile locale generale din anul 2015, la scrutinul din 2019 au fost alese în funcția de primar cu peste 1% mai multe femei, iar în comparație cu scrutinele din 2011 și 2007 a fost înregistrată o creștere de aproape 4%.

De asemenea, în 2019 au fost alese cu 6,5% mai multe femei în funcția de consilier de nivel I decât în anul 2015. Un procent și mai mare a fost înregistrat la consilierii de nivel II, unde diferența este de 8,5 la sută față de anul 2015.

Rezultatele studiului pot fi accesate la următorul link: https://a.cec.md/ro/numarul-femeilor-alese-in-functia-de-primar-consilier-local-2781_95999.html.

E de menționat că toate rapoartele CICDE privind instruirile realizate pentru buna organizare a alegerilor conțin date statistice prin prisma egalității de gen. Totodată, CICDE a efectuat și o analiză multilaterală cu tema „Prezența și implicarea femeilor în cadrul alegerilor locale generale 2019”, care a fost publicată în revista CICDE „Digest electoral”.

OBIECTIVUL NR. 3. ÎMBUNĂȚĂȚIREA CONTINUĂ A MANAGEMENTULUI ELECTORAL ȘI CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE

3.1. Efectuarea studiului analitic cu tema „Participarea tinerilor la alegerile parlamentare și la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019”

În 2019 cinci tineri cercetători au beneficiat de burse din partea CICDE, una dintre teme fiind „Tinerii și politica între dilema de participare și absenteism”. Lucrarea a fost prezentată în cadrul celei

de-a treia ediții anuale a Conferinței CICDE Open Talks și publicată, împreună cu celelalte lucrări, în broșura „Participarea – Element Cheie al Democrației. 5 Proiecte de cercetare în domeniul electoral”.

La fel, CICDE a efectuat și o analiză multilaterală cu tema „Marketingul social. Platformă de creștere a gradului de implicare a tinerilor în procesele electorale” publicată în revista CICDE „Digest electoral”.

De asemenea, în anul 2019 a fost elaborat studiul privind „Participarea tinerilor la alegerile parlamentare și la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019”, care conține date statistice privind participarea tinerilor la scrutinul parlamentar după diferite criterii (vârstă, mediul de reședință etc.) și relevă de asemenea experiența și bunele practici aplicate de autoritățile electorale din diferite țări privind încurajarea participării tinerilor la alegeri.

3.2. Organizarea procesului de dezvoltare și consolidare a capacităților profesionale ale funcționarilor Aparatului CEC și membrilor organelor electorale inferioare

În baza Regulamentului cu privire la dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009, a fost întocmit Planul de dezvoltare profesională a personalului CEC pentru anul 2019, aprobat la 19 martie 2019.

În perioada de referință, 39 de funcționari publici din cadrul Aparatului CEC, inclusiv 2 funcționari publici debutanți, au beneficiat de instruiți interne organizate de CEC și de instruiți externe organizate de Academia de Administrare Publică.

Tabelul de mai jos prezintă informația cu privire la dezvoltarea și consolidarea capacităților profesionale ale membrilor organelor electorale inferioare, constituite pentru organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare, referendumului republican consultativ și alegerilor locale generale din anul 2019:

Alegeri parlamentare				
<i>Organul electoral</i>	<i>Nr. de funcționari care au activat</i>	<i>Nr. de funcționari invitați la instruiți</i>	<i>Nr. de funcționari care au fost instruiți</i>	<i>B/F</i>
CECE II	459	459	390	170/120
BESV	aproximativ	6000	6054	1059/5061
Alegeri locale				
<i>Organul electoral</i>	<i>Nr. de funcționari care au activat</i>	<i>Nr. de funcționari invitați la instruiți</i>	<i>Nr. de funcționari care au fost instruiți</i>	<i>B/F</i>
CECE II	414	414	326	124/202
CECE I	aproximativ 8064	2688	2138	235/1903
BESV	aproximativ 17721	6000	3947	472/3501

3.3. Modificarea structurii și efectivului-limită ale Aparatului Comisiei Electorale Centrale prin crearea subdiviziunii responsabile de supravegherea și controlul finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale

Realizarea acestei acțiuni nu a fost posibilă în anul 2019, fapt pentru care a fost inclusă în Planul strategic al Comisiei Electorale Centrale pentru anii 2020- 2023.

3.4. Promovarea principiilor calității și securității informației la toate etapele ciclului de management electoral și efectuarea analizei anuale a corespunderii Sistemului Integrat de Management al Calității și Securității Informației (SIMCSI) din cadrul CEC cu standardele internaționale de referință ISO 9001:2015 și ISO 27001:2013

În urma obținerii în anul 2014 a Certificatului de Conformitate a Sistemului de Management al Calității cu standardul ISO 9001:2008 (Sisteme de management al calității. Cerințe) și a Certificatului de Conformitate a Sistemului de Management al Securității Informației cu standardul ISO/IEC 27001:2005 (Tehnologia informației. Tehnici de securitate. Sisteme de management al securității informaționale. Cerințe), Comisia Electorală Centrală aplică în activitatea de zi cu zi Declarația de politică în domeniul calității și Declarația privind politica în domeniul securității informației și elaborează proceduri și instrucțiuni de uz intern, care asigură o delimitare clară a responsabilităților ce revin subdiviziunilor Aparatului CEC, sporirea calității serviciilor publice prestate de Comisie, identificarea și dezvoltarea mecanismelor pentru consolidarea încrederii cetățenilor în organele și procesele electorale. Toate aceste documente stabilesc cadrul organizațional, absolut necesar unei dezvoltări instituționale durabile, asigurând un nivel înalt al managementului calității și securității informației.

În primul semestru al anului 2019, până la realizarea auditului extern de supraveghere, în cadrul CEC au fost elaborate și actualizate instrucțiunile și procedurile interne care stabilesc cadrul regulator pentru toate procesele interne aferente Sistemului Integrat de Management al Calității și Securității Informației, au fost identificate riscurile și oportunitățile care pot influența conformitatea produselor/serviciilor prestate de CEC și capacitatea acestora de a crește satisfacția părților interesate, au fost completate și aprobate într-o nouă versiune procedurile de sistem și cele operaționale ce țin de funcționarea SIMCSI.

3.5. Asigurarea unui sistem de management financiar și control intern eficient în cadrul CEC prin consolidarea capacităților operaționale ale structurii de audit și conștientizarea rolului sistemului de control intern pentru buna guvernare a fondurilor publice de către angajații CEC

În decursul anului 2019, fost elaborată documentația specifică managementului riscurilor în cadrul Comisiei Electorale Centrale, inclusiv Registrul riscurilor pentru anul 2019, aprobat la 10 februarie 2019. Membrii Comitetului pentru managementul riscurilor s-a întrunit în două ședințe și au asigurat elaborarea și prezentarea documentației solicitate de Curtea de Conturi, care în semestrul II al anului 2019 a efectuat auditul conformității gestionării mijloacelor financiare alocate pentru organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019.

3.6. Efectuarea auditului extern de supraveghere de către organismul de certificare privind funcționalitatea Sistemului Integrat de Management al Calității și Securității Informației în cadrul ISO 9001:2015 și ISO 27001:2013

În perioada 10-11 mai 2019, în cadrul CEC a fost desfășurat auditul intern privind evaluarea conformității SIMCSI pentru domeniul de certificare declarat (organizarea și desfășurarea alegerilor). Auditul intern a fost realizat de către echipa de auditori calificați care au desfășurat 10 misiuni de audit intern în subdiviziunile Aparatului CEC.

Obiectivele auditului intern al SIMCSI au constat în verificarea ținerii sub control a proceselor interne ale CEC, a conformității documentelor și înregistrărilor sistemului cu cerințele standardului ISO 9001:2015 și ISO 27001:2013, a stabilirii și îndeplinirii politicii în domeniul calității și securității informației și conformității cu reglementările aplicabile, precum și eficacitatea instrumentelor de

comunicare cu alegătorii, partidele politice, societatea civilă, funcționarii electorali și cu alte părți interesate.

În cadrul auditului intern au fost identificate 15 observații, pentru care au fost stabilite acțiuni corective necesare, precum și 5 neconformități, pentru care s-au întocmit 5 rapoarte de neconformitate cu stabilirea acțiunilor corective, termenelor de înlăturare și responsabililor de remediere.

Auditul extern de supraveghere a fost desfășurat de către organismul de certificare RINA SIMTEX, în data de 29 mai 2019, în cadrul căruia nu a fost înregistrată nicio neconformitate. În același timp, echipa de auditori externi au scos în evidență punctele tari ale SIMCSI din cadrul CEC și au formulat oportunități de îmbunătățire a sistemului de management al calității și securității informației.

3.7. Elaborarea și aprobarea Planului strategic al Comisiei Electorale Centrale pentru anii 2020-2023

Experiența implementării primelor două planuri strategice a demonstrat importanța unei viziuni unice și clare pentru dezvoltarea instituției electorale și a democrației per ansamblu. Cel de-al treilea plan strategic este construit în jurul a trei elemente cheie: Servicii Electorale, Comunicare Eficientă și Funcționari Electorali Profesioniști. Aceste trei motoare trebuie puse în mișcare de către Oameni care muncesc într-o Cultură Organizațională pozitivă și deschisă pentru inovații.

Procesul de planificare strategică pentru perioada 2020 – 2023 a început în mijlocul lunii septembrie 2019 și a fost realizat conform unei metodologii inovative URSO (din engl.: Useful, Relevant, Sustainable, Owned) elaborate de către subdiviziunea pentru Asistență Electorală (DG Democracy) a Consiliului Europei în colaborare cu Institutul de Sociologie Internațională din Gorizia (ISIG). URSO este o metodologie-cadru a Consiliului Europei pentru cooperarea electorală care ghidează planificarea strategică, monitorizarea și evaluarea. Scopul acestui exercițiu a constat în evaluarea stării actuale de dezvoltare a Comisiei Electorale Centrale și a sistemului electoral și stabilirea direcțiilor strategice ale organizației pentru următorii patru ani. Comisia Electorală Centrală a fost asistată în procesul de planificare de către experții Consiliului Europei, care au realizat planificarea strategică, conform metodologiei:

- I. Analiza contextului și a necesităților (contextualizarea variabilelor operaționale și ale indicatorilor, evaluarea cooperării electorale, analiza SWOT, identificarea strategiei)
- II. Identificarea obiectivelor (copacul problemelor, copacul soluțiilor, selectarea ariilor de intervenție, definirea obiectivelor)
- III. Stabilirea priorităților (identificarea priorităților, evaluarea resurselor necesare)
- IV. Planificarea (pregătirea, elaborarea planului, integrarea componentei de monitorizare și evaluare)

Într-o primă etapă au fost evaluate și contextualizate variabilele operaționale ECA - Evaluarea Cooperării Electorale. Acesta este un instrument de evaluare, care facilitează analiza SWOT și contribuie la identificarea variabilelor cu impact pozitiv sau negativ asupra performanței generale a sistemului electoral și a domeniilor de intervenție în vederea creșterii/ consolidării performanței instituționale. La baza variabilelor ECA stau Indicatorii GID. Pentru a evalua și contextualiza corect, s-a recurs la analiza cadrului legal: Constituția Republicii Moldova, Codul electoral, Codul serviciilor media audiovizuale, Legea privind partidele politice, Legea privind funcția publică, Legea privind transparența decizională etc. O altă componentă importantă în procesul de documentare a fost analiza documentelor relevante, precum rapoarte de activitate, rapoarte ale observatorilor naționali și internaționali privind alegerile, sondaje de opinie, baza de date statistice a Republicii Moldova, studii/ cercetări pe diverse subiecte relevante. În afară de aceasta, au fost desfășurate interviuri cu persoanele cheie (șefi și adjuncți, după caz) din Aparatul Comisiei Electorale Centrale, cu foști reprezentanți cu

drept de vot consultativ ai concurenților electorali la organele electorale, reprezentanți ai societății civile și funcționari publici.

În următoarea etapă a procesului de planificare strategică a fost organizat un atelier de lucru în cadrul căruia s-au discutat problemele identificate prin prisma cauză-efect-soluție. Acest exercițiu s-a finalizat cu formularea a trei piloni strategici (arii de intervenție) și a obiectivelor strategice. La această etapă s-au trecut în revistă prioritățile stabilite prin Agenda ONU 2030, Acordul de Asociere RM-UE, Planul de Acțiuni al Consiliului Europei pentru Republica Moldova, Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020 – 2023, Strategia națională de integritate și anticorupție pentru anii 2017–2020.

În cadrul unui alt atelier, planul de implementare a strategiei CEC 2020-2023 a fost analizat prin prisma corespunderii sale cu prioritățile în domeniul asumate la nivel de stat în cadrul documentelor naționale și internaționale.

O etapă importantă a procesului de planificare strategică a constat în consultarea acestuia cu toate părțile interesate. Acest lucru a fost realizat în conformitate cu rigorile Legii privind transparența decizională. Ulterior, la data de 15 ianuarie 2020, Planul strategic al Comisiei Electorale Centrale pentru anii 2020-2023 a fost aprobat în ședința Comisiei.

OBIECTIVUL NR. 4. ASIGURAREA ORGANIZĂRII EVENIMENTELOR ELECTORALE. ALEGĂTORI CONȘTIENȚI ȘI INFORMAȚI

4.1. Planificarea și organizarea procesului de desfășurare a alegerilor locale generale

În scopul punerii în aplicare a Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 53 din 18 iunie 2019 privind desfășurarea alegerilor locale generale, precum și în temeiul art. 18 alin. (2), art. 26 și art. 130 din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997, Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărârea nr. 2551 din 31 iulie 2019, prin care a aprobat Programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor de organizare și desfășurare a alegerilor locale generale din data de 20 octombrie 2019.

Pentru organizarea și desfășurarea alegerilor locale generale au fost constituite și au activat 35 consilii electorale ale circumscripțiilor electorale de nivelul II, 896 de consilii electorale ale circumscripțiilor electorale de nivelul I și 1969 birouri electorale ale secțiilor de votare. În perioada de desemnare și înregistrare a concurenților au fost înregistrați în calitate de concurenți electorali pentru funcția de primar – 3761 candidați, iar pentru funcția de consilier – 51193 candidați, aceștia fiind din partea partidelor politice, altor organizații social-politice sau candidați independenți.

Verificarea autenticității semnăturilor din listele de subscripție pentru susținerea candidaților independenți la funcțiile de primar și de consilier local pentru toate circumscripțiile electorale a fost efectuată de către operatorii SIASA din cadrul aparatului consiliilor electorale de circumscripție electorală de nivelul II, prin intermediul modulului „Verificare liste de subscripție”. Astfel, au fost supuse verificării peste 7000 de liste de subscripție.

După desfășurarea turului I și a turului II de scrutin, în baza proceselor-verbale întocmite de organele electorale ierarhic inferioare cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor locale generale, Comisia a adoptat hotărârile nr. 2840 din 28 octombrie 2019 „Cu privire la participarea alegătorilor la votare în ziua de 20 octombrie 2019 și totalizarea alegerilor locale generale” și nr. 2885 din 12 noiembrie 2019 „Cu privire la participarea alegătorilor la votare în ziua de 3 noiembrie 2019 și totalizarea rezultatelor alegerilor locale generale după desfășurarea turului al doilea de scrutin”.

În urma desfășurării alegerilor locale generale au fost aleși 898 primari și 11 567 consilieri locali.

4.2. Desfășurarea campaniilor de informare și educație electorală orientate spre grupurile țintă de alegători (tinerii alegători, persoane cu dizabilități etc.)

Campania de informare și educație electorală pentru alegerile locale generale din octombrie 2019 s-a desfășurat sub genericul „Aleg să votez. Indiferența nu aduce schimbări”. Campania a însumat realizarea mai multor produse audio/video, materiale printate (flayere, postere informaționale pentru alegători, observatori, funcționari electorali, ghiduri informative pentru alegători și observatori), bannere electronice și articole stilizate (carnete, picuri, articole promoționale).

Spoturile audio au fost realizate în română și rusă, iar cele video au fost subtitrate în limba rusă, fiind însoțite de translare în limbaj mimico-gestual. E de remarcat că pentru informațiile aduse la cunoștința publicului în cadrul ședințelor CEC și briefingurilor de presă din ziua alegerilor, de asemenea a fost asigurată translarea în limbaj mimico-gestual de către specialiști în domeniul respectiv.

Pe parcursul a două săptămâni, echipe mobile de voluntari s-au deplasat în raioanele țării, desfășurând o campanie de informare pentru alegători. Aceștia au organizat concursuri cu participarea cetățenilor, au oferit premii și au distribuit materiale informative. Acțiunile de informare au avut drept scop creșterea interesului cetățenilor pentru procesele electorale și ridicarea activismului civic. E de menționat că acțiunile au fost planificate atât în contextul organizării alegerilor locale generale, cât și a alegerilor parlamentare noi. Conținutul tuturor materialelor electorale (pliante, broșuri, ghiduri) care au fost realizate în cadrul campaniei a fost analizat și ajustat în prealabil pentru a oferi alegătorilor informație autentică și accesibilă.

În același timp, CICDE a desfășurat seminare pentru 78 de bibliotecari din 30 de raioane cu tematica „Instruirea bibliotecarilor coordonatori în domeniul informării alegătorilor”, iar aceștia, la rândul lor, au realizat activități de informare pentru aproximativ 5000 de persoane, dintre care 3388 femei și 1457 bărbați.

În perioada 9 - 20 septembrie 2019, CICDE a desfășurat 50 de seminare de instruire pentru membrii consiliilor elevilor din 50 de instituții de învățământ din diferite localități.

Per total, în cele 50 de seminare au fost prezenți 1124, dintre care 203 băieți și 753 fete.

Prin acest modul de instruire, CICDE și-a propus:

- să promoveze educația electorală în rândul adolescenților;
- să contribuie la formarea elevilor în spiritul valorilor și principiilor democratice;
- să ofere o platformă de discuții și să încurajeze schimbul de idei cu referire la drepturile politice;
- să susțină implicarea elevilor în luarea deciziilor la nivel de familie, clasă, instituție preuniversitară, comunitate;
- să popularizeze în rândul elevilor importanța alegerilor ca instrument de creare a consiliilor elevilor în instituție.

În timpul desfășurării instruirilor au fost organizate două galerii foto și video. Instruirile au culminat cu ziua alegerilor în Consiliile de elevi, desfășurată în câteva licee simultan.

4.3. Desfășurarea campaniilor de informare și educație electorală a tinerilor alegători în cadrul Zilei Internaționale a Alegerilor și Zilei Tânărului Alegător

La data de 2 februarie 2019, Comisia Electorală Centrală a marcat Ziua Internațională a Alegerilor, cu acest prilej fiind organizate mai multe activități menite să atragă atenția cetățenilor asupra importanței alegerilor într-o societate democratică.

Șirul evenimentelor a început cu startul campaniei de informare și educație electorală pentru alegerile din 24 februarie 2019, prin intermediul echipelor mobile, care s-au deplasat pe întreg teritoriul țării și au informat alegătorii despre importanța participării la alegeri.

În cadrul Zilei Tânărului Alegător, ediția 2019, Comisia Electorală Centrală a organizat următoarele activități:

- ✓ Ziua ușilor deschise la CEC. Participanți: 25 tineri elevi de la Școala de vară de leadership, educație și angajament civic “J.F. Kennedy”;
- ✓ Vizita unui grup de 10 studenți de la FRIȘPA;

Cea de a II-a ediție a Forumului Național al Tinerilor în Domeniul Electoral. Participanți la eveniment - 150 de tineri reprezentanți ai organizației de tineret ale partidelor politice.

Activitate extra curriculară. Participanți - elevii Gimnaziului Hansca din raionul Ialoveni, lecție interactivă de educație civică.

Scopul organizării acestor evenimente constă în familiarizarea participanților cu procedurile electorale, promovarea votului informat și conștient în rândul tinerilor cu drept de vot, precum și conștientizarea importanței mandatului alesului local și mandatului de deputat.

OBIECTIVUL NR. 5. TRANSPARENȚA ÎN ACTIVITATEA ORGANELOR ELECTORALE

5.1. Efectuarea analizei post-electorale în urma organizării alegerilor parlamentare și a referendumului republican consultativ cu implicarea subiecților interesați

În perioada 19-20 decembrie 2019, Comisia Electorală Centrală a organizat conferința de analiză post-electorală cu genericul „Consolidarea capacităților instituționale ale organelor electorale din Republica Moldova”. Evenimentul a fost dedicat analizei alegerilor parlamentare, referendumului republican consultativ și alegerilor locale generale din 2019, iar în calitate de participanți au fost prezenți experți în materie electorală, observatori naționali și internaționali care au monitorizat scrutinele, funcționari electorali, reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, precum și ai partidelor politice.

Subiectele incluse pe agenda conferinței au vizat desemnarea și înregistrarea candidaților (la funcția de primar/consilier/ deputat), constituirea și organizarea activității organelor electorale, instruirea funcționarilor electorali și altor subiecți interesați, modificarea cadrului legal electoral: provocări și soluții (agitația electorală, contenciosul electoral), controlul finanțării activității grupurilor de inițiativă și a campaniei electorale.

De asemenea, au fost supuse discuțiilor principalele provocări întâmpinate în activitatea organelor electorale din perspectiva funcționarilor electorali, concurenților electorali, observatorilor și a altor subiecți implicați în procesele electorale. Ulterior, urmare a discuțiilor și analizei realizate, au fost identificate eventualele soluții pentru problemele sesizate.

5.2. Asigurarea transparenței decizionale prin actualizarea continuă a paginii web oficiale a CEC și prezentarea tuturor proiectelor de acte normative elaborate de CEC spre consultare publică, în conformitate cu legislația

În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Hotărârii Guvernului nr. 967 din 9 august 2016 „Cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional”, pe parcursul anului 2019 transparența în procesul decizional în cadrul Comisiei Electorale Centrale a fost asigurată prin:

✓ aprobarea de către președintele CEC, la 18 martie 2019, a unui Plan de acțiuni privind activitatea de elaborare, modificare și abrogare a cadrului normativ al Comisiei Electorale Centrale în contextul organizării și desfășurării alegerilor locale generale din 2019;

- ✓ plasarea pe pagina web oficială a Comisiei a 9 anunțuri de inițiere a elaborării proiectelor de hotărâri pentru elaborarea/modificarea actelor normative ale CEC, a 7 anunțuri pentru consultarea publică a proiectelor de hotărâri elaborate;
- ✓ 7 proiecte au fost remise pentru consultare și avizare, după caz, către alte autorități publice;
- ✓ 7 proiecte de hotărâri, supuse consultărilor publice, au fost ulterior aprobate, conform procedurii, în ședințele CEC.

Informații suplimentare privind procesul decizional pot fi găsite pe pagina web oficială a Comisiei, la compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Transparența decizională”, subrubrica „Procesul decizional”.

Pentru a asigura transparența activității organelor electorale la alegerile locale generale, pe pagina web oficială a Comisiei, la compartimentul „Alegeri locale generale 2019”, au fost create 35 de rubrici pentru cele 35 de consilii electorale de circumscripție de nivelul II. Pentru fiecare circumscripție electorală au fost disponibile următoarele categorii de informații: hotărârile consiliului electoral, datele de contact ale consiliului electoral de nivelul II, ale consiliilor electorale de nivelul I și informația referitoare la secțiile de votare, date despre concurenții electorali înregistrați la funcțiile de primar și de consilier local pentru toate circumscripțiile electorale. Pentru a asigura actualizarea rapidă a informațiilor electorale, a fost oferit acces operatorilor din cadrul aparatului CECE nivelul II, care au asigurat plasarea pe pagina web a Comisiei a tuturor hotărârilor consiliilor electorale referitoare la activitatea acestora, cum ar fi înregistrarea concurenților electorali, constituirea secțiilor de votare și a birourilor electorale, examinarea contestațiilor, aprobarea textului buletinelor de vot și tirajul acestora etc.

Ulterior, după totalizarea rezultatelor alegerilor și sistematizarea documentației electorale, pe pagina web a Comisiei, la compartimentul „Procese-verbale scanate”, au fost plasate spre vizualizare toate procesele-verbale de totalizare a rezultatelor alegerilor și procesele-verbale de numărare a buletinelor de vot, atât pentru fiecare tip de funcție electivă, cât și pentru fiecare circumscripție electorală.

5.3. Consolidarea relațiilor de cooperare și schimb de experiență cu organizațiile naționale specializate în promovarea drepturilor omului și cu instituțiile de management electoral din alte țări, inclusiv colaborarea cu asociațiile de profil, în scopul promovării performanțelor înregistrate de CEC și al preluării celor mai bune practici

În perioada de referință, Comisia Electorală Centrală a menținut și a dezvoltat relațiile de colaborare cu organizațiile internaționale, partenerii de dezvoltare și misiunile diplomatice acreditate în Republica Moldova. Colaborarea a fost realizată nemijlocit cu aceste organizații sau prin intermediul Parlamentului, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) și Ministerului Justiției.

În decursul anului 2019 a continuat implementarea proiectului PNUD de asistență în domeniul electoral – „Consolidarea democrației în Moldova prin alegeri incluzive și transparente” (EDMITE), conform celor patru componente stabilite în planul de activitate. Totodată, a fost dezvoltat și implementat un proiect de asistență, finanțat de Consiliul European, ce a vizat consolidarea capacităților organelor electorale, planificarea strategică, dezvoltarea resurselor ITC ale CEC.

Reprezentanții CEC și CICDE au participat la circa 20 de întruniri cu organizațiile partenere internaționale și din străinătate, în vederea prezentării realizărilor, identificării soluțiilor pentru problemele existente și stabilirii priorităților viitoare de colaborare/asistență în scopul perfecționării procesului electoral din Republica Moldova. Totodată, au fost desfășurate întreveneri și oferită asistență informațională reprezentanților misiunilor de observare naționale și internaționale, care au observat alegerile parlamentare și locale generale din anul 2019.

În baza agendei vizitelor/reuniunilor planificate pentru anul 2019, membrii și funcționarii CEC au participat la 8 vizite de monitorizare a alegerilor în alte state, 13 conferințe, workshop-uri și la 2 vizite de studiu peste hotare. În cazul a 7 invitații, au fost pregătite scrisori privind imposibilitatea participării. Rapoartele sunt plasate pe pagina cec.md <https://a.cec.md/ro/deplasari-2819.html>.

E de menționat că în perioada de referință, CEC a semnat un acord de colaborare cu Autoritatea Electorală Permanentă din România, iar CICDE a încheiat 2 acorduri de colaborare cu „Asociația Obștească Centrul de Consultanță și Educație Civică” și „Asociația Femeia pentru Societatea Contemporană”.

OBIECTIVUL NR. 6. TRANSPARENȚA FINANȚĂRII PARTIDELOR POLITICE ȘI A CAMPANIILOR ELECTORALE

6.1. Elaborarea documentelor cu caracter de îndrumare (formulare, ghiduri, norme metodologice) în scopul asistenței activității financiare și al instruirii partidelor politice și a concurenților electorali în privința drepturilor, obligațiilor și responsabilităților acestora în procesul de administrare a finanțelor

În decursul anului 2019, au fost elaborate mai multe materiale metodice, de instruire și informative privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, cum ar fi:

- ✓ Îndrumar pentru trezorerii concurenților electorali la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019;
- ✓ Îndrumar pentru persoana responsabilă de recepționarea rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale ale candidaților independenți la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019;
- ✓ Îndrumar pentru persoanele responsabile de evidența contabilă a alocațiilor din bugetul de stat pentru organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare și a referendumului republican consultativ 24 februarie 2019;
- ✓ Îndrumar pentru persoanele responsabile de evidența contabilă a alocațiilor din bugetul de stat pentru organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare noi și a alegerilor locale generale 20 octombrie 2019.

6.2. Desfășurarea activităților de instruire a subiecților implicați și interesați în procesul de finanțare a partidelor politice și a campaniilor electorale

Pe parcursul anului 2019, au fost desfășurate mai multe instruirii pentru subiecții implicați și interesați în procesul de finanțare a partidelor politice și a campaniilor electorale, după cum urmează:

- ✓ La 23 ianuarie 2019 – seminar pentru candidații independenți cu tema „Instruirea persoanei responsabile de finanțele concurenților electorali la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019”. La instruire au participat 15 reprezentanți ai candidaților independenți;
- ✓ La 24 ianuarie 2019 – seminar pentru partidele politice, concurenți electorali cu tema „Instruirea persoanei responsabile de finanțele concurenților electorali la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019”. La instruire au participat 11 reprezentanți ai partidelor politice;
- ✓ La 25 martie 2019 – seminar cu tema „Particularitățile Raportului privind gestiunea financiară pentru anul 2018, Raportarea digitală a finanțării politice”. La seminar au participat 14 reprezentanți ai partidelor politice;
- ✓ La 10 iulie 2019 – seminar cu tema „Particularitățile Raportului privind gestiunea financiară pentru semestrul întâi al anului 2019. Raportarea digitală a finanțării politice”. La seminar au participat 11 reprezentanți ai partidelor politice;

✓ La 20-21 septembrie 2019 – seminar cu tema „Instruirea persoanelor responsabile de recepționarea rapoartelor privind veniturile și cheltuielile din campania electorală ale candidaților independenți la alegerile locale generale din data de 20 octombrie 2019”. La seminar au participat 36 de persoane din partea a 35 de consilii electorale de circumscripție.

✓ La 25 septembrie 2019 – seminar cu tema „Instruirea persoanelor responsabile de finanțele în campania electorală ale concurenților electorali la alegerile locale generale din data de 20 octombrie 2019”. La seminar au participat 16 participanți din partea partidelor politice și concurenților electorali.

OBIECTIVUL NR. 7. PERFECTIONAREA CADRULUI LEGAL ȘI A CELUI CONEX

7.1. Identificarea deficiențelor și lacunelor existente în legislația electorală în cadrul organizării alegerilor parlamentare în baza sistemului electoral mixt și elaborarea propunerilor de modificare a Codului electoral și a cadrului legal conex

În legătură cu adoptarea la 15 august 2019 de către Parlamentul Republicii Moldova a Legii nr. 113 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial nr. 260/361 din 17.08.2019), inclusiv a Codului electoral al Republicii Moldova, prin care a fost modificat sistemul electoral în cadrul alegerilor parlamentare revenindu-se la sistemul electoral proporțional, acțiunea și-a pierdut relevanța. Cu toate acestea, urmare a organizării conferinței post-electorale, care a cuprins atât scrutinele din februarie 2019, cât și cele din octombrie 2019, au fost evidențiate lacunele de ordin legal, care necesită a fi soluționate de legiuitor.

De menționat că în cel de-al doilea semestru al anului 2019, la solicitarea Comisiei, PNUD Moldova a contractat un expert național care are sarcina de a analiza prevederile Codului electoral și legislației conexe și de a prezenta propuneri de revizuire a acestuia, care ulterior vor fi înaintate autorităților competente care au drept de inițiativă legislativă.

7.2. Elaborarea și revizuirea actelor normative ale CEC (hotărâri, regulamente, instrucțiuni, proceduri) în vederea perfecționării și asigurării aplicării uniforme a legislației și procedurilor electorale în cadrul organizării alegerilor locale generale

În scopul bunei organizări a alegerilor locale generale, Comisia și-a revizuit următoarele 7 acte normative:

- **Regulamentul privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale**, aprobat prin hotărârea nr. 2674/2014, în ce privește accesul la liste și publicarea acestora pe pagina web oficială a Comisiei (art. 44-45 din Codul electoral);

- **Regulamentul privind modalitatea plasării publicității electorale și de promovare politică pe panourile publicitare**, aprobat prin hotărârea nr. 3328/2015, fiind reintrodusă interdicția publicității electorale în ziua alegerilor și în ziua precedentă alegerilor (art. 52 alin. (10) din Codul electoral);

- **Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora**, aprobat prin hotărârea nr. 332/2006, fiind simplificată procedura de acreditare și exclus formularul pentru înregistrarea în calitate de observatori;

- **Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție**, aprobat prin hotărârea nr. 1730/2018, dispozițiile actuale reglementează aplicația „Liste de subscripție” prin intermediul căreia se verifică datele cu privire la susținătorii incluși în listele de subscripție;

- **Regulamentul cu privire la procedurile de tragere la sorți**, aprobat prin hotărârea nr. 1729/2018, aducând detalieri procedurii de tragere la sorți în vederea determinării ordinii de înscriere a concurenților electorali în buletinul de vot;

- **Regulamentul privind activitatea consiliului electoral de circumscripție**, aprobat prin hotărârea nr. 1702/2018, fiind adăugate modele ale documentelor ce le întocmesc consiliile în perioada electorală;

- **Regulamentul privind funcționarea Sistemului de înregistrare video în secțiile de votare**, aprobat prin hotărârea nr. 2265/2019, în ce privește schimbarea modului de funcționare a sistemului în cadrul secției de votare.

De asemenea, a fost emisă o circulară privind particularitățile exercitării dreptului la vot al alegătorilor la scrutinele din 20 octombrie 2019.

Totodată, pe parcursul anului 2019, Comisia Electorală Centrală a elaborat și adoptat 4 acte normative noi, după cum urmează:

- **Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale**, aprobat prin hotărârea nr. 2584 din 20 august 2019;

- **Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova**, aprobat prin hotărârea nr. 2587 din 22 august 2019;

- **Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale ale concurenților electorali**, aprobat prin hotărârea nr. 2704 din 17 septembrie 2019 și modificat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2733 din 24 septembrie 2019.

- **Instrucțiunea cu privire la particularitățile exercitării dreptului de vot la alegerile locale**, aprobată prin hotărârea nr. 2734 din 27 septembrie 2019

Planificarea și organizarea procesului de desfășurare a alegerilor parlamentare noi

Prin hotărârile nr. 92, 95, 96 din 26 iulie 2019 și nr. 102 din 30 iulie 2019, Parlamentul Republicii Moldova a luat act de demisiile a 4 deputați și a declarant vacante mandatele de deputat. Ulterior, Comisia Electorală Centrală a stabilit pentru data de 20 octombrie 2019 desfășurarea alegerilor parlamentare noi pentru funcția de deputat în circumscripțiile electorale uninominale nr. 17, 33, 48 și 50 prin hotărârile nr. 2543 din 29 iulie 2019 „Cu privire la stabilirea datei alegerilor parlamentare noi pentru funcția de deputat în circumscripțiile electorale uninominale nr. 33, 48 și 50” și nr. 2549 din 31 iulie 2019 „Cu privire la stabilirea datei alegerilor parlamentare noi pentru funcția de deputat în circumscripția electorală uninominală nr. 17”.

La data de 31 iulie 2019, prin hotărârea nr. 2550 Comisia a aprobat Programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor de organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare noi din data de 20 octombrie 2019. Astfel, întru realizarea acțiunilor, Comisia Electorală Centrală a constituit 4 consilii electorale ale circumscripțiilor uninominale la data de 16 august 2019 prin hotărârile nr. 2569-2571.

În cele 4 circumscripții uninominale au fost înregistrate 41 grupuri de inițiativă, iar în urma verificării dosarelor candidaților și autenticității semnăturilor din listele de subscripție au fost înregistrați 29 concurenți electorali, după cum urmează: pentru circumscripția electorală uninominală nr. 17, or. Nisporeni – 7 concurenți, pentru circumscripția electorală uninominală nr. 33, mun. Chișinău – 6 concurenți; pentru circumscripția electorală uninominală nr. 48, or. Slobozia, mun. Tiraspol și Bender – 5 concurenți și pentru circumscripția electorală uninominală nr. 50, la vest de RM – 11 concurenți electorali.

Pentru a asigura transparența activității consiliilor electorale și accesul la informație, pe pagina web oficială a Comisiei au fost create la compartimentul „Alegeri parlamentare noi 2019”, patru rubrici pentru cele patru consilii electorale de circumscripție uninominală. Pentru fiecare circumscripție electorală este disponibilă informația referitoare la hotărârile consiliului electoral, datele de contact ale consiliului electoral și informația referitoare la secțiile de votare, date despre concurenții electorali înregistrați: datele biografice, declarația de avere și interese personale.

Ulterior, după totalizarea rezultatelor alegerilor au fost publicate procesele-verbale de totalizare și numărare a buletinelor de vot pentru fiecare circumscripție electorală.

Inițierea procedurilor de validare a mandatelor de deputat în Parlamentul Republicii Moldova. Procedura de atribuire și ridicare a mandatelor de consilieri locali

În perioada de referință, Comisia Electorală Centrală a adoptat 6 hotărâri prin care a luat act de vacanța a 13 mandate de deputat și a propus Curții Constituționale validarea mandatelor candidaților supleanți următori pe listă.

În decursul anului 2019, Comisia Electorală Centrală a adoptat 732 de hotărâri privind ridicarea și atribuirea mandatului de consilier local referitoare la un număr de 2550 de persoane. Tabelul de mai jos prezintă statisticile pe tipuri de consilii cu privire la motivele apariției vacanței mandatului de consilier local.

Tipul consiliului	Motivele încetării mandatului de consilier			
	Demisie	Absență fără motive întemeiate de la trei ședințe consecutive ale consiliului local	Deces	Conflict de interese
Municipal	21	-	-	-
Raional	216	4	7	-
Orășenesc	83	3	2	-
Sătesc/Comunal	674	35	31	1
Total	994	42	40	1

Managementul resurselor umane

În temeiul prevederilor Regulamentului cu privire la ocuparea funcției publice vacante prin concurs, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 „Privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în perioada de referință au fost organizate 3 concursuri pentru ocuparea următoarelor funcții publice vacante sau temporar vacante din cadrul Aparatului CEC:

- ✓ specialist principal, Direcția comunicare, relații publice și mass-media;
- ✓ consultant, Direcția tehnologii informaționale și gestionarea listelor electorale;
- ✓ specialist principal, Serviciul achiziții publice și logistică.

În cadrul concursurilor au depus dosare de participare 19 persoane, 3 din acestea au fost declarate învingătoare și ca urmare numite în funcțiile pentru care au candidat. Totodată, pe parcursul anului 2019, au fost numiți în funcție, prin transfer, 2 funcționari publici.

În perioada de referință, în cadrul Aparatului CEC au fost numiți în funcție publică 2 funcționari publici debutanți. Au fost confirmați în funcție publică și au obținut grad de calificare 2 debutanți numiți în funcție în anul 2019.

Totodată, în perioada 15 decembrie 2018-15 februarie 2019 au fost supuși evaluării 33 de funcționari publici. Ca rezultat al evaluării performanțelor individuale pentru anul 2018, opt funcționari publici au avansat în gradul de calificare imediat superior.

Pe parcursul perioadei de raportare, au fost prezentate în termen Biroului Național de Statistică rapoartele statistice nr. 1-FP „Numărul funcționarilor publici în Republica Moldova” și „Mobilitatea salariaților și locurile de muncă”, un raport statistic anual referitor la formarea profesională a salariaților (FORPRO).

În anul 2019, în temeiul art. 65 al Legii nr. 158/2008, raporturile de serviciu ale 3 funcționari publici au încetat. Conform situației din 01.01.2020, ținând cont de încetarea, suspendarea raporturilor de serviciu, rămân vacante 3 unități și temporar vacante 4 unități.

Alte informații generale privind personalul din cadrul Comisiei Electorale Centrale sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Indicatori	Total	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție
Efectivul limită de personal la 01.01.2020, unități	48	3	13	32
Funcții publice / posturi ocupate la 01.01.2020, persoane	47	3	12	32
<i>bărbați</i>	18	3	6	9
<i>femei</i>	29	0	6	23
Funcționari publici cu statut stabilit conform art.7, 8, 9, 10 din Legea nr.158/2008, persoane	44	-	12	32
<i>Funcționari publici de conducere (fpc)</i>	12	-	12	-
<i>Funcționari publici de execuție (fpe)</i>	32	-	-	32
Funcționari care dețin funcții de demnitate publică (fdp)	3	3	-	-
Vârsta medie a funcționarilor publici la 01.01.2020, ani	39	48	33	37
Numărul de funcționari pe categorii de vârstă, persoane	45	3	12	30
<i>> 25 ani</i>	1	-	-	1
<i>25-35 ani</i>	22	1	6	15
<i>35-45 ani</i>	14	0	6	8
<i>45-55 ani</i>	5	1	-	4
<i>55-63 ani</i>	4	1	-	3
<i>63 ani <</i>	1	-	-	1
Numărul pensionarilor în funcție publică (fpcns, fpc, fpe) care au atins vârsta pentru obținerea dreptului la pensie pentru limită de vârstă la 01.01.2020, persoane	4	1	-	3
Vechime în funcție publică, persoane	47	3	12	32
<i>> 2 ani</i>	4	1	-	3
<i>2- 7 ani</i>	17	1	1	15
<i>7-15 ani</i>	18	-	10	8
<i>15 ani <</i>	8	1	1	6
Ocuparea funcției publice / postului, persoane	5	-	-	5
<i>conkurs</i>	3	-	-	3
<i>femei</i>	2	-	-	2
<i>bărbați</i>	1	-	-	1
<i>promovare</i>	-	-	-	-
<i>femei</i>	-	-	-	-
<i>bărbați</i>	-	-	-	-
<i>transfer</i>	2	-	-	2
<i>femei</i>	2	-	-	2
<i>bărbați</i>	-	-	-	-
Suspendarea funcțiilor publice/posturi, persoane	6	-	1	5
Încetarea raporturilor de serviciu (în temeiul Legii	3	-	-	3

nr.158/2008, art. 65)/ relațiilor de muncă, persoane				
Numărul funcționarilor publici după grad de calificare, conform art.33 din Legea nr.158/2008, persoane	44		12	32
<i>Consilier de stat de clasa I</i>	12		9	3
<i>Consilier de stat de clasa II</i>	3		3	0
<i>Consilier de stat de clasa III</i>	5		0	5
<i>Consilier de clasa I</i>	6		0	6
<i>Consilier de clasa II</i>	5		0	5
<i>Consilier de clasa III</i>	13		0	13

	<i>Femeie</i>	<i>Bărbat</i>
Cel mai tânăr funcționar public la 01.01.2020, ani	24	25
Cel mai vârstnic funcționar public la 01.01.2020, ani	68	40

Corespondența Comisiei Electorale Centrale

Pe parcursul anului 2019, a fost asigurată, în condițiile legii, desfășurarea activității de soluționare a petițiilor adresate Comisiei Electorale Centrale, de audiere a cetățenilor care se prezintă la CEC, precum și desfășurarea unei activități sistematice de evidență și control a corespondenței CEC, și anume:

- ✓ recepționarea/înregistrarea corespondenței și transmiterea acesteia conducerii Comisiei;
- ✓ asigurarea audienței cetățenilor la conducerea Comisiei;
- ✓ controlul preventiv asupra examinării în termen și integrale a documentelor luate la control;
- ✓ asigurarea examinării, recepționării, înregistrării și transmiterii în termen a corespondenței de intrare și expediere a corespondenței de ieșire;
- ✓ asigurarea evidenței, ordonarea mapelor cu documentele de corespondență și predarea lor în Arhiva Comisiei;
- ✓ acordarea informațiilor necesare solicitanților, în ceea ce privește etapa executării documentelor.

Evidența corespondenței CEC se face atât în registre pe suport de hârtie, cât și în baza aplicației informatice de uz intern „Anticamera on-line”, ce permite realizarea unui management eficient al documentelor la nivelul Aparatului Comisiei, structurarea, monitorizarea, catalogarea, controlul, repartizarea eficientă a acestora, precum și asigurarea înregistrării, evidenței și accesării documentelor emise și plasarea directă a acestora pe pagina oficială web a Comisiei (www.cec.md).

Corespondența internă (între membrii și funcționarii Aparatului CEC) se realizează prin circulația electronică a documentelor. Astfel, documentele de intrare, însoțite de rezoluția conducerii Comisiei, se scanează, după care se transmit prin e-mail funcționarilor responsabili de executare din cadrul Aparatului CEC, conform termenelor stabilite. Documentele de ieșire, la fel, sunt coordonate prin intermediul poștei electronice cu persoanele vizate în rezoluția aplicată și doar ulterior se prezintă conducerii spre semnare pe suport de hârtie.

Aplicația asigură direcționarea documentelor în cadrul CEC, monitorizarea continuă a documentelor, regăsirea și vizualizarea rapidă a tuturor documentelor din aplicație, arhivarea electronică a documentelor de intrare/ieșire, automatizarea colaborării între participanții implicați în derularea procesului de executare a documentelor în corespundere cu rezoluția aplicată, precum și vizualizarea procesului de soluționare a documentelor ce se desfășoară între funcționarii subdiviziunilor și urmărește etapele de creare, revedere sau redistribuire a documentelor.

Correspondența externă (către/sau de la CEC spre mediul exterior – alte autorități, instituții, persoane fizice sau juridice) se realizează prin poștă, e-mail, fax, prin intermediul curierilor sau direct de la/către petiționari. În cazul documentelor recepționate direct de la petiționar, pe ele se aplică ștampila de intrare, se înscrie numărul de înregistrare și tot atunci acest număr se comunică acestuia.

Pe parcursul anului 2019 la Comisia Electorală Centrală au fost înregistrate 8321 documente, dintre care: 6572 de intrare, 1749 de ieșire, 319 petiții, 87 contestații (la scrutinele din februarie 2019) și 59 contestații (la scrutinele din octombrie 2019).

Organizarea și desfășurarea ședințelor Comisiei Electorale Centrale

Conform prevederilor Regulamentului privind activitatea Comisiei Electorale Centrale, aprobat prin hotărârea CEC nr. 137 din 14 februarie 2006, forma de lucru a Comisiei este ședința. Ședințele sunt deliberative dacă la ele participă majoritatea membrilor cu drept de vot deliberativ, ele pot fi atât ordinare, cât și extraordinare. Toate ședințele Comisiei sunt publice.

În perioada dintre alegeri, ședințele ordinare se desfășoară o dată la două săptămâni – în zi de marți, în perioada electorală – de două ori pe săptămână, marți și vineri. Cele extraordinare se convoacă și în alte zile, ori de câte ori este necesar.

Pe parcursul anului 2019, Comisia Electorală Centrală s-a convocat în 108 de ședințe, dintre care 60 ordinare și 48 extraordinare, desfășurarea lor fiind consemnată în cele 108 de procese-verbale întocmite.

În cadrul ședințelor CEC desfășurate în anul 2019 au fost adoptate 1485 de hotărâri, dintre care:

- 349 privind organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare și referendumului republican consultativ din 24 februarie 2019;
- 258 privind organizarea și desfășurarea alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie 2019;
- 6 privind organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare noi din 15 martie 2020;
- 11 privind monitorizarea alegerilor Guvernatorului (Bașcanul) UTA Găgăuzia din 30 iunie 2019;
- 21 privind aprobarea regulamentelor și instrucțiunilor CEC, modificarea, completarea și abrogarea acestora;
- 3 privind aprobarea avizelor asupra proiectelor de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și opiniei asupra sesizării privind controlul constituționalității unor prevederi ale legislației;
- 764 privind atribuirea, ridicarea și declararea vacanței mandatului de consilier;
- 7 privind inițierea procedurii de validare a mandatului de deputat;
- 16 privind delegarea unor membri ai Comisiei Electorale Centrale și funcționari ai Aparatului CEC;
- 8 privind finanțarea partidelor politice;
- 35 privind organizarea activității consiliilor locale de nivelul I și nivelul II;
- 7 privind organizarea și planificarea activității CEC / CICDE.

În perioadele electorale numărul ședințelor crește, respectiv, în perioada organizării și desfășurării alegerilor parlamentare și referendumului republican consultativ din 24 februarie 2019 (lunile ianuarie – martie anului 2019) s-au desfășurat 41 ședințe. Tot același număr de ședințe a fost organizat în perioada electorală pentru alegerile locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie 2019 (lunile august – noiembrie). În cadrul acestora, au fost adoptate 772 de hotărâri, dintre care 607 se referă nemijlocit la organizarea și desfășurarea scrutinelor menționate. Numărul mare de hotărâri aprobate în noiembrie-decembrie este determinat de ridicarea mandatelor de consilier în baza cererilor de demisie depuse în legătură cu alegerea consilierilor respectivi în funcția de primar.

Toate hotărârile adoptate de CEC în perioada de referință au fost plasate pe pagina web oficială a Comisiei și traduse în limba rusă, iar potrivit art. 18 alin. (5) din Codul electoral, în redacția din 15 august 2019, o parte de hotărârile CEC au fost prezentate spre publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, împreună cu opiniile separate ale membrilor CEC (5 opinii separate).

Procesele-verbale, în care se consemnează lucrările ședințelor, toate observațiile și propunerile membrilor Comisiei asupra proiectelor examinate, la fel, au fost plasate pe pagina web oficială.

Subvențiile de la bugetul de stat 2019

În Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303 din 30 noiembrie 2018, au fost aprobate și distribuite în bugetul Comisiei Electorale Centrale, alocații pentru finanțarea partidelor în sumă de 40 000 000,00 lei. Prin hotărârea CEC nr. 2197 din 30 ianuarie 2019, Comisia a stabilit cuantumul subvenției lunare de 0,8882073 lei pentru fiecare vot valabil exprimat acordat partidelor politice și blocului electoral în cadrul alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 și cuantumul subvenției lunare de 0,3760308 lei lunar pentru fiecare vot valabil exprimat acordat partidelor politice și blocurilor electorale în cadrul alegerilor locale generale din 14 iunie 2015.

După organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 și stabilirea datei de 20 octombrie 2019 pentru desfășurarea alegerilor locale generale, Comisia a adoptat hotărârea nr. 2529 din 21 iunie 2019, prin care a stabilit cuantumul lunar al subvențiilor de la bugetul de stat destinate partidelor politice: pentru perioada februarie-decembrie 2019, conform performanțelor obținute la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 și pentru perioada iunie-octombrie 2019, conform performanțelor obținute în alegerile locale generale din 14 iunie 2015.

Astfel, Comisia a stabilit cuantumul subvenției lunare de 0,4890671 lei pentru fiecare vot valabil exprimat acordat partidelor politice și blocului electoral în cadrul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, cuantumul subvenției lunare de 15 151,5151515 lei pentru fiecare femeie aleasă efectiv în funcția de deputat în Parlament pe circumscriptiile uninominale în cadrul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 și cuantumul subvenției lunare de 6 410,2564103 lei pentru fiecare tânăr ales efectiv în cadrul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019.

La data de 15 august 2019, a fost adoptată Legea nr. 113 pentru modificarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 260, art. 361). Conform art. IV al acesteia, cuantumul alocațiilor din bugetul de stat se aprobă în legea bugetară anuală, cota procentuală constituind 0,1% din veniturile bugetului de stat, cu excepția veniturilor cu destinație specială prevăzute de legislație. Prin urmare, a fost modificată și modalitatea de distribuire a alocațiilor partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în alegeri.

Având în vedere modificările operate prin Legea nr. 113/2019, Comisia s-a adresat Ministerului Finanțelor cu solicitarea de precizare a sumelor ce vor fi alocate. Prin scrisoarea înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/5416 din 7 noiembrie 2019, Ministerul Finanțelor a comunicat că alocațiile anuale destinate subvenționării partidelor politice au fost recalulate în baza volumului precizat al veniturilor bugetului de stat și veniturilor cu destinație specială prevăzute de legislație pentru anul 2019, respectiv acestea constituie 35 020 700,00 lei.

Ca urmare, prin hotărârea CEC nr. 2906 din 15 noiembrie 2019, Comisia a stabilit cuantumul subvenției lunare de 0,3211401 lei pentru fiecare vot valabil exprimat acordat partidelor politice și blocului electoral în cadrul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, cuantumul subvenției lunare de 0,2469161 lei pentru fiecare vot valabil exprimat acordat partidelor politice și blocurilor electorale în cadrul alegerilor locale generale din 14 iunie 2015, cuantumul subvenției lunare de 0,3018109 lei pentru fiecare vot valabil exprimat acordat partidelor politice și blocului electoral în cadrul alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, cuantumul subvenției lunare de 0,3155755 lei pentru fiecare vot valabil exprimat acordat partidelor politice în cadrul alegerilor prezidențiale din 30 octombrie 2016, cuantumul subvenției lunare de 8 418,4375000 lei pentru fiecare femeie aleasă efectiv în cadrul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, cuantumul subvenției lunare de 53,1389597 lei pentru fiecare femeie aleasă efectiv în cadrul alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, cuantumul subvenției lunare de 11.224,5833333 lei pentru fiecare tânăr ales efectiv în cadrul alegerilor

parlamentare din 24 februarie 2019 și cuantumul subvenției lunare de 86,3940695 lei pentru fiecare tânăr ales efectiv în cadrul alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019.

Subvențiile de stat se virează lunar de către Comisia Electorală Centrală într-un cont bancar deschis de către partidul politic, destinat exclusiv subvențiilor de stat. În acest sens, pentru performanțele obținute în alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 și alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 au beneficiat de subvenții de la bugetul de stat 23 partide politice din 27. Pentru performanțele obținute în alegerile locale generale din 14 iunie 2015 și alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 au beneficiat de subvenții de la bugetul de stat 26 partide politice din 27, iar pentru performanțele obținute în alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016 au beneficiat de subvenții de la bugetul de stat 6 partide politice din 27.

În tabelul ce urmează sunt incluse cuantumul subvențiilor de la bugetul de stat pentru anul 2019 ce au fost alocate partidelor politice beneficiare, pentru performanțele obținute la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, alegerile locale generale din 14 iunie 2015, alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 și alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016:

Nr. d/o	Partidul politic	Alegerile parlamentare din 30.11.2014 și 24.02.2019	Alegerile locale generale din 14.06.2015 și 20.10.2019	Alegerile prezidențiale din 30.10.2016	Total finanțat
1	Partidul Liberal	399067,94	1543587,96	36068,34	1978724,24
2	Partidul Liberal Democrat din Moldova	531479,54	2744148,13	0,00	3275627,67
3	Partidul Democrat din Moldova	4054245,60	3132349,47	0,00	7186595,07
4	Partidul Politic "Partidul Socialiștilor din Republica Moldova"	4939844,41	2754190,67	962978,11	8657013,19
5	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	812626,16	1324538,86	0,00	2137165,02
6	Partidul Politic Partidul Nostru	345709,69	1314189,25	120934,38	1780833,32
7	Partidul Politic "Partidul Liberal Reformator"	41165,62	431483,10	0,00	472648,72
8	Partidul Național Liberal	29501,37	72847,21	0,00	102348,58
9	Partidul Politic Partidul Popular din Republica Moldova	19975,78	72767,38	0,00	92743,16
10	Partidul Politic Partidul Verde Ecologist	18986,96	19274,72	0,00	38261,68
11	Partidul Politic „Partidul Stînga Europeană”	0,00	16848,22	0,00	16848,22
12	Partidul Politic „Democrația Acasă”	26826,22	37108,39	0,00	63934,61
13	Partidul Politic "Șor"	1464991,25	245466,38	0,00	1710457,63
14	Partidul Social Democrat	45435,42	11074,84	0,00	56510,26
15	Partidul Politic Uniunea Centristă Moldova	1044,16	11074,84	0,00	12119,00
16	Partidul Acțiunea Democratică	4229,39	423738,77	0,00	427968,16
17	Partidul Politic Mișcarea Populară Antimafie	82958,24	32369,05	0,00	115327,29

18	Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”	2122008,53	353425,04	0,00	2475433,57
19	Partidul Regiunilor din Moldova	61068,20	5036,37	0,00	66104,57
20	Partidul Popular Creștin Democrat	19434,74	2393,56	0,00	21828,30
21	Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”	2102766,79	353425,04	777049,96	3233241,79
22	Partidul Politic „VOINȚA POPORULUI”	11601,31	10851,41	0,00	22452,72
23	Mișcarea Profesionistilor „Speranța - Надежда”	12120,21	543,70	0,00	12663,91
24	Partidul Politic „PATRIA”	4430,38	0,00	0,00	4430,38
25	Partidul Politic „Partidul Popular European din Moldova”	0,00	14600,55	62351,97	76952,52
26	Partidul Politic „UNIUNEA SALVAȚI BASARABIA”	0,00	21869,79	0,00	21869,79
27	Partidul Politic „Partidul Unității Naționale”	0,00	41150,11	3470,99	44621,10
TOTAL FINANȚATE PARTIDE POLITICE		17151517,91	14990352,81	1962853,75	34104724,47

Partidelor politice beneficiare de subvenții de la bugetul de stat, care nu au prezentat datele conturilor bancare destinate în exclusivitate subvențiilor de la bugetul de stat pentru performanțele obținute la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, alegerile locale generale din 14 iunie 2015 și alegerile locale generale din 20 octombrie 2019, subvenții de la bugetul de stat nu au fost repartizate.

Potrivit pct. 54 din Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, mijloacele financiare din bugetul de stat nerepartizate partidelor politice în anul pentru care au fost prevăzute nu vor fi disponibile pentru a fi utilizate în anii următori și rămân venit la bugetul de stat.

Tabelul ce urmează reflectă datele cu referire la partidele politice care nu au prezentat informația cu privire la contul bancar destinat subvențiilor de la bugetul de stat și nu au beneficiat de acestea.

Partidele politice care nu au beneficiat de subvenții de la bugetul de stat în anul 2019

Nr. d/o	Partidul politic	Alegerile parlamentare din 30.11.2014 și 24.02.2019	Alegerile locale generale din 14.06.2015 și 20.10.2019	Total finanțat
1	Partid Politic Partidul „RENAȘTERE”	6858,74	9611,72	16470,46
2	Partidul Socialist din Moldova		5398,52	5398,52
3	Partidul Politic „Partidul Legii și Dreptății”		4825,54	4825,54
4	Partidul „Patrioții Moldovei”	2470,99	3963,41	6434,40
5	Partidul Popular Socialist din Moldova		447,29	447,29
6	Partidul Politic Pentru Neam și Țară	2799,25		2799,25
7	Mișcarea Social-Politică „Forța Nouă”		11889,62	11889,62

8	Partidul Politic „PARTIDUL RUSO-SLAVEAN DIN MOLDOVA”		839,40	839,40
9	Partidul Politic Partidul Oamenilor Muncii		451,30	451,30
TOTAL NEFINANȚATE PARTIDE POLITICE		12128,98	37426,80	49555,78

Exercițiul bugetar 2019

Activități	Precizat (lei)	Executat (lei)	% executării
Realizarea politicii electorale, activitatea de bază	15.275.893,00	14.152.305,89	92,64%
Finanțarea partidelor politice	40.000.000,00	34.104.724,47	85,26%
Instruirea în domeniul electoral - CICDE	2.123.420,00	1.809.270,09	85,21%
Alegeri Parlamentare din 24 februarie 2019	91.730.320,86	85.496.183,32	93,20%
Comisia Electorală Centrală	30.761.719,86	25.200.499,11	
Consiliile electorale ale circumscripțiilor electorale uninominale	57.437.321,00	57.361.809,15	
Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral, inclusiv Alegeri Parlamentare Noi din 20.10.2019	3.531.280,00	2.933.875,06	
Referendum Republican Consultativ din 24 februarie 2019	980.810,00	980.808,31	100,00%
Comisia Electorală Centrală	980.810,00	980.808,31	
Alegeri Parlamentare Noi din 20 octombrie 2019	8.864.709,15	8.798.446,09	99,25%
Comisia Electorală Centrală	552.894,47	543.806,15	
Consiliile electorale ale circumscripțiilor electorale uninominale	3.034.914,68	2.977.739,94	
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	5.276.900,00	5.276.900,00	
Alegeri Locale Generale din 20 octombrie 2019, inclusiv turul II din 3 noiembrie 2019	139.469.687,00	106.126.523,52	76,09%
Comisia Electorală Centrală	23.454.407,00	15.442.337,59	
Consiliile electorale de circumscripție	111.184.500,00	87.680.513,40	
Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral	4.830.780,00	3.003.672,53	
TOTAL BUGET 2019	298.444.840,01	251.468.261,69	84,26%
Proiectul „Consolidarea democrației în Republica Moldova prin alegeri incluzive și transparente” - CICDE	806.800,00	806.797,10	100,00%
Proiectul „Finanțarea politică cu integritate” - CICDE	1.426.100,00	229.756,80	16,11%
Proiectul „Creșterea transparenței și optimizarea activității organelor electorale inferioare” - CEC	78.059,60	78.059,52	100,00%
Proiecte finanțate din surse externe:	2.310.959,60	1.114.613,42	48,23%

Datele generale despre bugetul precizat după aprobare și executat pe tipuri de activități pentru anul 2019 sunt prezentate în anexa la prezentul Raport.